

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 128/2025-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného VESTENICKÁ & BD advokátska kancelária, s. r. o., Ševčenkova 5, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tost 48/2024 zo 17. decembra 2024 takto

r o z h o d o l :

- Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tost 48/2024 zo 17. decembra 2024 v časti výroku v bode IV tohto uznesenia **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky.
- Najvyšší súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **771,68 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkové okolnosti veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. februára 2025 domáhal vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2, 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tost 48/2024 zo 17. decembra 2024. Sťažovateľ navrhoval zrušiť napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a tiež to, aby ústavný súd prikázal najvyššiemu súdu prepustiť sťažovateľa

bezodkladne na slobodu. Okrem toho si sťažovateľ uplatnil aj primerané finančné zadostučinenie vo výške 5 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že 27. júna 2024 podal sťažovateľ návrh na povolenie obnovy konania vedeného na Špecializovanom trestnom súde, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom sp. zn. 2T/9/2017 z 24. júla 2017, a to z dôvodu, že zákonné ustanovenie, na základe ktorého mu bol uložený trest prepadnutia majetku, stratilo účinnosť podľa čl. 125 ods. 3 ústavy. O tomto návrhu rozhodol Špecializovaný trestný súd uznesením sp. zn. 12Nt/1/2024 z 26. augusta 2024, ktorým zrušil právoplatný rozsudok z pôvodného konania v časti týkajúcej sa výroku o treste prepadnutia majetku, ktorý bol sťažovateľovi uložený z titulu jeho právoplatného odsúdenia v jeho predmetnej trestnej veci, pričom však rovnako súd zrušil aj ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce na zrušené rozhodnutie, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo, stratili podklad. Návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania vo zvyšnej časti Špecializovaný trestný súd zamietol. Proti tomto zamietavému výroku podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením. Týmto napadnutým rozhodnutím najvyšší súd zrušil prvostupňové uznesenie Špecializovaného trestného súdu (I. výrok), povolil obnovu konania v prospech sťažovateľa (II. výrok), zrušil pôvodný rozsudok vo výroku o treste a vo výroku o ochrannom dohľade, ako aj ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce na zrušené rozhodnutie, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad (III. výrok), sťažovateľa zobral do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (IV. výrok), stanovil, že lehota väzby začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia o povolení obnovy konania a kde ju sťažovateľ bude vykonávať (V. výrok), a väzbu sťažovateľa nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka (VI. výrok). Sťažovateľ svojou ústavnou sťažnosťou napáda IV. výrok napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

3. Sťažovateľ namietal, že najvyšší súd v napadnutom uznesení žiadnym spôsobom nevysvetlil, v čom v jeho prípade spočívala reálna opodstatnenosť zakladajúca obavu z pokračovania v trestnej činnosti. Najvyšší súd iba všeobecne konštatoval, že vychádzal z predloženého spisového materiálu, z ktorého mala podľa jeho názoru vyplývať obava, že sťažovateľ bude v trestnej činnosti pokračovať, pričom táto súdom predpokladaná obava mala vyplývať predovšetkým z druhu, charakteru, rozsahu a zo závažnosti stíhanej trestnej činnosti. Takýto všeobecný záver považoval sťažovateľ iba za formálny bez riadneho a náležitého odôvodnenia. V tomto smere sťažovateľ poukázal na judikatúru ústavného súdu (III. ÚS 271/07, III. ÚS 177/08, III. ÚS 285/2010) a zdôraznil, že dôvodom tzv. pokračujúcej väzby nemôže byť iba určitá abstraktná úvaha, ale musia existovať konkrétne a nevyvrátiteľné skutočnosti, ktorých výpovedná hodnota vo vysokej miere nasvedčuje existencii dôvodnej obavy, že obvinený má reálny záujem, a rovnako aj okolnosti vzťahujúce sa na jeho osobu preukazujú predpoklad (opodstatnený), že bude pokračovať skutočne v páchaní trestnej činnosti.

4. Okrem toho sťažovateľ poukázal aj na okolnosť, že ešte v pôvodnom konaní bol spolu so spoluobvinenými prepustený z väzby, čo bolo dané aj nálezom ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 18/2013 z 22. mája 2013 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tost 23/2013 z 23. júla 2013. Predmetným nálezom rozhodol ústavný súd okrem iného o tom, že základné právo jedného so spoluobvinených sťažovateľa na osobnú slobodu, resp. jeho právo na slobodu a bezpečnosť boli porušené, a to rozhodnutím, ktoré bolo v danom čase aktuálne aj v trestnom konaní sťažovateľa (t. j. uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tost 20/2012 zo 6. júna 2012).

Napokon sťažovateľ poukázal aj na plynutie času, pričom zdôraznil, že pôvodné konanie bolo už niekoľko rokov ukončené, a to vo vzťahu k všetkým dotknutým osobám.

5. Sťažovateľ teda považoval odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu v časti o jeho vzatí do väzby za povrchné, formálne, všeobecné, nedostatočné a ústavne nezlučiteľné. Z tohto dôvodu preto vyvodil, že okrem jeho základného práva na osobnú slobodu, resp. práva na slobodu a bezpečnosť došlo aj k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie.

6. Sťažovateľ si uplatnil finančné zadosťučinenie v celkovej výške 5 000 eur, tento nárok odôvodnil iba tvrdením, že vyslovenie porušenia ním označených práv by pre neho nebolo dostatočným zadosťučinením.

II.

Vyjadrenie najvyššieho súdu a replika sťažovateľa

7. Ústavný súd predmetnú ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. I. ÚS 128/2025-15 z 27. februára 2025 ju podľa § 56 ods. 1 a 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

8. Výzvou z 3. marca 2025 ústavný súd vyzval predsedu najvyššieho súdu, aby sa vyjadril k opodstatnenosti ústavnej sťažnosti. Podpredsedníčka najvyššieho súdu v podaní doručenom ústavnému súdu 7. apríla 2025 uviedla, že podľa zistení obsiahnutých vo vyjadrení predsedníčky senátu a sudkyne spravodajkyne (ktoré pripojila k svojmu vyjadreniu, pozn.) nedošlo k obmedzeniu osobnej slobody sťažovateľa väzbou na základe napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, pretože po povolení obnovy konania nebol vzatý do väzby, ale nastúpil na výkon trestu odňatia slobody na základe rozsudku Špecializovaného trestného súdu vydaného v konaní sp. zn. 2T/14/2013. Z tohto dôvodu podpredsedníčka najvyššieho súdu konštatovala, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu nemohlo ani dôjsť k reálnemu zásahu do sťažovateľom označených základných práv a slobôd.

9. V pripojenom vyjadrení k ústavnej sťažnosti predsedníčka senátu najvyššieho súdu a zároveň sudkyňa spravodajkyňa v predmetnej veci, čo sa týka samotných dôvodov väzby, odkázala na obsah napadnutého uznesenia, ale zároveň doplnila, že pred tým, ako bol sťažovateľ odsúdený Špecializovaným trestným súdom v konaní sp. zn. 2T/9/2017, bol odsúdený aj v konaní sp. zn. 2T/14/2013. Trest uložený rozsudkom v konaní sp. zn. 2T/9/2017 bol trestom súhrnným, a teda zrušoval výrok o treste v rozsudku Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 2T/14/2013. Povolením obnovy konania pôvodne vedeného pod sp. zn. 2T/9/2017 došlo zároveň k zrušeniu rozsudku sp. zn. 2T/9/2017 z 24. júla 2017 vo výroku o (súhrnnom) treste, ochrannom dohľade a ďalších rozhodnutí obsahovo nadväzujúcich na zrušené rozhodnutie, čím stratilo podklad aj zrušenie výroku o treste uloženom sťažovateľovi ešte rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/14/2013. Ústavný súd zo svojho spisu vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľa vedenej pod sp. zn. III. ÚS 191/2025 (Rvp 680/2025) zistil, že sťažovateľovi bol v tomto konaní (2T/14/2013) uložený trest odňatia slobody na 21 rokov.

10. Ďalej predsedníčka senátu najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení ešte uviedla, že najvyšší súd bol 14. marca 2025 vyrozumený Ústavom na výkon väzby a Ústavom na výkon trestu odňatia slobody Bratislava, že sťažovateľ bol 13. marca 2025 prepustený z výkonu trestu vo veci vedenej na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. 2T/14/2013 (v dôsledku povolenia obnovy konania aj v tejto veci, pozn.) a následne bol podľa uvedeného vyjadrenia vzatý do väzby príkazom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2Nt/1/2025. Z úradného záznamu spísaného na najvyššom súde 26. marca 2025 vyplýva, že telefonicky bolo prostredníctvom Ústrednej evidencie väzňov Generálneho riaditeľstva ZVJS zistené, že v evidencii sa nenachádza záznam o tom, že sťažovateľ vykonával väzbu od 17. decembra 2024 do 13. marca 2025.

11. Predmetné vyjadrenie najvyššieho súdu zaslal ústavný súd právnej zástupkyňi sťažovateľa s výzvou na vyjadrenie. Na túto výzvu reagovala právna zástupkyňa sťažovateľa podaním doručeným ústavnému súde 28. apríla 2025, v ktorom spochybnila, že sťažovateľ 17. decembra 2024 nastúpil na výkon obnoveného trestu odňatia slobody, pretože práve v tento deň rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením o jeho vzatí do väzby. Podľa sťažovateľa bol výkon väzby nahradeným výkonom trestu až príkazom Špecializovaného trestného súdu z 15. januára 2025. Vo vzťahu k aktuálnemu skutkovému stavu síce uznal, že 13. marca 2025 bol prepustený z výkonu trestu, ale jeho ústavná sťažnosť smeruje iba proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, a preto trvá na svojej ústavnej sťažnosti v plnom rozsahu.

12. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s podaniami účastníkov dospel k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno v tomto prípade očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

13. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti namietal okrem porušenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy aj porušenie čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj čl. 46 ods. 1 ústavy.

13.1. Ústavný súd považuje za potrebné v prvom rade konštatovať, že v okolnostiach preskúmvanej veci sa namietané rozhodovanie všeobecného súdu týkalo väzobného rozhodovania, avšak v čase rozhodovania o prejednávanej ústavnej sťažnosti sa sťažovateľ vo väzbe na základe napadnutého rozhodnutia už nenachádzal, keďže mu bol nariadený výkon trestu uloženého predchádzajúcim (v konaní o obnovu konania nezrušeným) právoplatným rozsudkom. Pod vplyvom týchto okolností sa síce oslabila časová naliehavosť rozhodovania o námietkach sťažovateľa, za individuálnych okolností prejednávanej veci však prieskum namietaného rozhodnutia a postupu má pre dotknutú osobu význam bez ohľadu na skutočnosť, či väzba stále trvá. Skutočnosť, že sťažovateľ už nie je vo väzbe, nemá automaticky za následok neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti proti takému napadnutému uzneseniu či inému zásahu (m. m. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva Osmanovič proti Chorvátsku zo 6. 11. 2012, Oravec proti Chorvátsku z 11. 7. 2017, nálezy Ústavného súdu Českej republiky – sp. zn. I. ÚS 1692/19 z 26. septembra 2019, sp. zn. III. ÚS 1919/20 z 20. októbra 2020, m. m. I. ÚS 486/2021).

III.1. K namietanému porušeniu čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj čl. 46 ods. 1 ústavy:

14. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd zdôrazňuje, že tieto články sú z vecného hľadiska (*ratione materiae*) v trestných veciach aplikovateľné v zásade len na rozhodovanie vo veci samej (rozhodovanie o vine a treste, t. j. trestnom obvinení) a nevzťahujú sa na rozhodovanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, z hľadiska procesných záruk poskytnutých osobe nachádzajúcej sa vo väzbe prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 17 ústavy, resp. čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na osobnú slobodu a bezpečnosť (m. m. napr. I. ÚS 256/07, II. ÚS 15/05, III. ÚS 272/03, IV. ÚS 65/05). Tento právny názor vychádza aj z rešpektovania rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej sa osobná sloboda chráni v zásade prostredníctvom čl. 5 dohovoru.

15. V rámci rozhodovania o väzbe preto nemôže dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 17 ústavy, ako aj čl. 5 dohovoru (napr. I. ÚS 200/06, III. ÚS 277/07). Inými slovami, pri väzobných konaniach vníma ústavný súd právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivý proces ako súčasť práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy (v spojení aj s čl. 5 dohovoru) a v prípade zistenia porušenia práva na súdnu ochranu v takomto konaní pristúpi k vysloveniu jeho porušenia prostredníctvom čl. 17 ústavy (prípadne aj čl. 5 dohovoru).

16. Vo vzťahu k napadnutému čl. 5 ods. 4 dohovoru ústavný súd poukazuje na to, že tento sa vzťahuje na konanie o potenciálnej žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, resp. na rýchlosť takéhoto konania. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je ale rozhodnutím o vzatí sťažovateľa do väzby, ktoré obsahovo pokrýva čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru. Teda procesné pravidlá týkajúce sa rozhodovania o prvotnom vzatí do väzby sú *ratione materiae* súčasťou čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, a nie jeho čl. 5 ods. 4. V danom prípade ústavný súd neskúmal uznesenie, ktorého predmetom je posúdenie dôvodnosti ďalšieho trvania väzby, ale uznesenie o vzatí do väzby, v dôsledku čoho sa sťažovateľom označený čl. 5 ods. 4 dohovoru na napadnuté uznesenie najvyššieho súdu (resp. jeho napadnutý výrok, pozn.) vecne nevzťahuje. S ohľadom na samotný obsah ústavnej sťažnosti by bola relevantná námietka porušenia čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru. V danom kontexte to ale nespôsobuje problém, pretože základné právo na osobnú slobodu je obsiahnuté aj v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktorých porušenie sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti taktiež namietal.

17. Ústavnej sťažnosti sťažovateľa vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj čl. 46 ods. 1 ústavy teda ústavný súd nevyhovel (bod 3 výroku tohto nálezu).

III.2. K namietanému porušeniu čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy:

18. Nosnou námietkou sťažovateľa v jeho ústavnej sťažnosti je absencia riadneho odôvodnenia vo vzťahu k splneniu podmienky preventívnej väzby [t. j. podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku]. Ústavný súd tu vo všeobecnosti udáva, že dôvodná obava z naplnenia dispozície jednotlivých následkov predpokladaných § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku musí mať nielen svoju kvantitatívnu, ale najmä kvalitatívnu intenzitu. Pod jej kvalitatívnu stránku je pritom potrebné zaradiť nielen konkrétnosť skutkových okolností, na ktorých podklade sa konštatuje jej existencia, ale tiež požiadavku reálnosti a bezprostrednosti jej naplnenia bez rozhodnutia o väzbe

obvineného. Reálnosť pritom spočíva v objektívnej možnosti vzniku predpokladaného následku a bezprostrednosť v miere pravdepodobnosti jeho naplnenia bez pozbavenia osobnej slobody obvineného, a to najmä z pohľadu zachovania, resp. pretrhnutia časových súvislostí jej trvania. Napokon konkrétnosť spočíva najmä v tom, či vôbec, kedy a akým spôsobom sa táto obava môže naplniť. Ústavný súd zároveň dopĺňa, že uvedené kvalitatívne kritériá dôvodnej obavy z naplnenia väzobného dôvodu musia byť v každom jednotlivom prípade splnené kumulatívne. Ak absentuje čo i len jedno z nich, nemôže dôjsť ku kladnému rozhodnutiu o väzbe trestne stíhanej osoby.

18.1. Pri posúdení dôvodnosti ústavnej sťažnosti vo vzťahu k splneniu druhej materiálnej podmienky väzby, a teda k existencii dôvodnej obavy z naplnenia deklarovaného väzobného dôvodu, mohol ústavný súd vychádzať iba z odôvodnenia napadnutého uznesenia, pretože práve týmto rozhodnutím v sťažnostnom konaní bol sťažovateľ vzatý do preventívnej väzby. V tomto kontexte musel ústavný súd konštatovať, že odôvodnenie v napadnutom uznesení najvyššieho súdu, čo sa týka preventívnej väzby sťažovateľa, nielenže je nadmieru stručné, ale je aj celkom zjavne nedostatočné s ohľadom na ustálenú judikatúru týkajúcu sa dôvodu preventívnej väzby. Najvyšší súd, vychádzajúc z predloženého spisového materiálu, svoje odôvodnenie vzatia do väzby obmedzil len na konštatovanie, že „... z konania odsúdeného v minulosti existuje dôvodná obava, že bude v trestnej činnosti pokračovať. Vyplýva to predovšetkým z druhu, charakteru, rozsahu a závažnosti stíhanej trestnej činnosti, za ktorú bol sťažovateľ odsúdený“ (s. 12, predposledný odsek napadnutého rozhodnutia). Odôvodnenie preventívnej väzby v danom rozsahu jednoznačne indikovalo potenciálne porušenie sťažovateľovho práva na osobnú slobodu, pretože bez ďalšieho celkom zjavne nespĺňalo požiadavku reálnosti a bezprostrednosti zákonných dôvodov preventívnej väzby, obzvlášť po uplynutí takého dlhého obdobia od spáchania trestnej činnosti. Napokon ústavný súd pripomína svoje už vyslovené závery, že samotný charakter trestnej činnosti nemôže byť *a priori* dôvodom preventívnej väzby v abstraktnej rovine. Neznamená to však, že druh, charakter, rozsah či závažnosť trestnej činnosti nemôžu byť dôvodom preventívnej väzby za predpokladu, že z nich je možné vyvodiť také konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú dôvodnú obavu, že obvinený bude pokračovať v trestnej činnosti. Aj závažnosť trestnej činnosti, opakovanie jednotlivých útokov, páchanie žalovaných skutkov počas dlhšieho obdobia, motív a cieľ trestného činu, ktorý sa kladie obvinenému za vinu, okolnosti spáchania trestného činu, prípadne osoba obvineného či jeho postavenie, funkcia, vplyv, kontakty alebo forma účasti obvineného na páchaní trestného činu môžu v konkrétnych okolnostiach dotvárať objektívnu konšteláciu, ktorá bude spôsobilá vyvolať obavu z možného pokračovania v trestnej činnosti (podobne I. ÚS 459/2021, IV. 384/2021, III. ÚS 227/2020, IV. ÚS 87/2022). Tieto okolnosti však musia byť pregnantne v rozhodnutí o väzbe vysvetlené a samotné strohé konštatovanie o existencii dôvodnej obavy vo vzťahu k tzv. preventívnej väzbe s heslovitým odkazom na druh, charakter, rozsah či závažnosť trestnej činnosti (bez akéhokolvek ďalšieho vysvetlenia) vytvárajú práve tú abstraktnosť, ktorá je ústavne neudržateľná pri posudzovaní zásahov do osobnej slobody jednotlivca.

19. Po prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie došlo k doplneniu skutkového stavu, čo sa týka ďalšieho trvania väzby sťažovateľa. V prvom rade z doplneného podania a jeho príloh vyplýva, že v čase rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľ už bolo napadnuté uznesenie najvyššieho súdu týkajúce sa výroku o väzbe neaktuálne, avšak na jeho základe bol sťažovateľ eskortovaný z výkonu trestu (Ústav na výkon trestu odňatia slobody Ružomberok) na výkon väzby do Ústavu na výkon väzby Bratislava. Okrem toho druhou okolnosťou je fakt, že po povolení

obnovy konania a zrušení rozsudku sp. zn. 2T/9/2017 z 24. júla 2017 vo výroku o (súhrnnom) treste, ochrannom dohľade a ďalších rozhodnutí obsahovo nadväzujúcich na zrušené rozhodnutie stratilo podklad aj zrušenie výroku o treste uloženom sťažovateľovi ešte (predošlým) rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/14/2013. Ako ústavný súd v uznesení č. k. III. ÚS 191/2025-14 z 26. marca 2025 (vo vzťahu k inej ústavnej sťažnosti sťažovateľa, pozn.) uviedol, ak došlo k zrušeniu výroku o uložení súhrnného trestu, ktorého prirodzenou súčasťou je zrušenie skoršieho výroku o treste, zákonným a logickým záverom je, že zrušením výroku o uložení súhrnného trestu sa obnovia účinky skoršieho výroku o treste, vo vzťahu ku ktorému nebola povolená obnova trestného konania a ktorý ani nebol zrušený výrokom rozhodnutia o povolení obnovy trestného konania. Skorší výrok o treste totiž na výrok o uložení súhrnného trestu nenadväzuje, ale, naopak, mu predchádza. Ani takto doplnený skutkový stav ale v konečnom dôsledku nevytlúčil možnosť porušenia základného práva na osobnú slobodu napadnutým IV. výrokom uznesenia najvyššieho súdu.

20. Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľ teda 17. decembra 2024 nemusel byť vzatý do väzby (zákon predpokladá pri povolení obnovy konania len rozhodnutie o väzbe, či už pozitívne, alebo negatívne), ale stačilo, aby mu bol nariadený výkon trestu odňatia slobody v trestnej veci vedenej na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. 2T/14/2013. Najvyšší súd v napadnutom uznesení na túto okolnosť nereflektoval a sťažovateľa vzal do preventívnej väzby „automaticky“ bez relevantného, resp. ústavne konformného odôvodnenia. Už uvedený výkon trestu odňatia slobody bol sťažovateľovi nariadený až 15. januára 2025 – ako to uviedol sám sťažovateľ vo svojej replike s poukazom na príkaz Špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-2T/9/2017 z 15. januára 2025 (ktorý bol podrobený ústavnému prieskumu v konaní pred ústavným súdom č. k. III. ÚS 191/2025-14 z 26. marca 2025). Z uvedeného príkazu vyplýva okrem iného aj zohľadnenie a započítanie väzby „... od 14. decembra 2024 16:23 do účinnosti predmetného príkazu na prepustenie z väzby...“ sťažovateľa na základe IV. výroku napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Výrok samotného príkazu, podľa ktorého sťažovateľ bol v čase jeho vydania „vo výkone väzby“, a jeho odôvodnenie o započítaní (aj) predmetnej väzby zjavne nekorešpondujú s vyjadrením podpredsedníčky najvyššieho súdu (vychádzajúcim z vyjadrenia predsedníčky senátu najvyššieho súdu), že „... nedošlo k obmedzeniu osobnej slobody sťažovateľa väzbou na základe napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, pretože po povolení obnovy konania nebol vzatý do väzby, ale nastúpil na výkon trestu odňatia slobody, ale nastúpil na výkon trestu odňatia slobody na základe rozsudku Špecializovaného trestného súdu vydaného v konaní pod sp. zn. 2T/14/2013“ (bod 2 tohto odôvodnenia).

21. V kontexte porušenia základného práva na osobnú slobodu nebolo rozhodujúce, že v Ústrednej evidencii väzňov Generálneho riaditeľstva ZVJS sa nenachádza záznam o tom, že sťažovateľ vykonával väzbu od 17. decembra 2024 do 13. marca 2025, pretože sám najvyšší súd IV. výrokom napadnutého uznesenia vzal sťažovateľa do väzby a až do príkazu Špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-2T/9/2017 z 15. januára 2025 neexistovalo iné rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody sťažovateľa.

22. Sťažovateľ bol podľa už uvedených zistení ústavného súdu v období od 17. decembra 2024 do 15. januára 2025 v preventívnej väzbe na základe bodu IV napadnutého výroku najvyššieho súdu a jeho nedostatočného a formálneho odôvodnenia. V dôsledku uvedeného ústavný súd uzavrel, že napadnutým výrokom v rámci napadnutého uznesenia najvyššieho súdu došlo k porušeniu

základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu). Osobná sloboda sťažovateľa by síce aj v prípade správneho postupu najvyššieho súdu zostala u sťažovateľa nariadením výkonu pôvodného trestu obmedzená, na závery ústavného súdu však táto skutočnosť nemá zásadný vplyv, keďže čl. 17 ústavy normuje možnosť pozbavenia osobnej slobody iného len z dôvodov a spôsobom, ktoré ustanoví zákon, čo v zmysle už uvedených skutočností v okolnostiach prejednávanej veci nebolo rešpektované ani v jednej z uvedených perspektív. Túto okolnosť je vhodné bezpodmienečne vnímať v spojení so skutočnosťou, že právo na slobodu a bezpečnosť má v rámci v demokratickej spoločnosti najvyššiu dôležitosť (Medvedyev a spol. proti Francúzsku [GC], § 76; Ladent proti Poľsku, ods. 45, 18. 3. 2008). Pritom ani skutočnosť, že právny dôvod obmedzenia osobnej slobody bol nahradený iným právnym dôvodom, nie je pre potreby veci dostatočná z dôvodu neuspokojivého odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

23. Vzhľadom na to, že v čase rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa už bolo napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, čo sa týka výroku o väzbe, neaktuálne, ústavný súd nevyhovел ústavnej sťažnosti v tej časti, v ktorej sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu (bod 3 výroku tohto nálezu), pretože takýto postup by v aktuálnej procesnej situácii nemal žiadne opodstatnenie.

IV.

Návrh na prepustenie z väzby na slobodu a priznanie finančného zadosťučinenia

24. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ je aktuálne vo výkone trestu na základe iného rozhodnutia ako ústavnou sťažnosťou napadnutého výroku uznesenia najvyššieho súdu, rozhodovanie o jeho návrhu na prepustenie z väzby na slobodu, resp. príkaz najvyššiemu súdu, aby sťažovateľa prepustil bezodkladne na slobodu, stratilo svoje opodstatnenie. Ústavný súd preto ani tomuto návrhu sťažovateľa nevyhovел (bod 3 výroku tohto nálezu).

25. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

26. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

27. Sťažovateľ navrhol, aby mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v sume 5 000 eur, čo odôvodnil iba všeobecným odkazom na okolnosti prípadu. Práve okolnosti prípadu sťažovateľa (aj napriek pochybeniu najvyššieho súdu pri jeho vzatí do väzby 17. decembra 2024 stále existoval zákonný dôvod na obmedzenie osobnej slobody sťažovateľa s ohľadom na skorší rozsudok, čo sa zhmotnilo v príkaze Špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-2T/9/2017 z 15. januára 2025; sťažovateľ je od 13. marca 2025 vo výkone trestu na základe príkazu Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 2Nt/1/2025) podľa ústavného súdu vylučovali, aby ústavný súd sťažovateľovi nad rámec vysloveného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu priznal aj finančné zadosťučinenie. Ústavný súd teda nevyhovел ani návrhu sťažovateľa na priznanie finančného zadosťučinenia (bod 3 výroku tohto nálezu).

V.
Trovy konania

28. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 771,68 eur (bod 2 výroku tohto nálezu).

29. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu). Za predmetné dva úkony ide o náhradu vo výške 771,68 eur.

30. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu